

N:o 6.

Auk. till Riksd. Kansli den 5 Febr. 1876, kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående beräkningen af Statsverkets inkomster.

(I. A.)

Sedan Stats-Utskottet till behandling förehaft dels Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, i hvad den samma rör beräkningen af statsverkets inkomster, dels ock en inom Första Kammaren af Herr L. M. Nordenfelt väckt motion (N:o 18) angående bergverkstiondens upphäfvande, går Utskottet nu att fullgöra sitt i 53 § Regeringsformen och 39 § Riksdagsordningen stadgade åliggande att för Riksdagen uppgifva och föreslå de belopp, hvartill Utskottet ansett statsverkets ordinarie inkomster under nästkommande statsregleringsperiod kunna upptagas; dervid Utskottet till en början har att underkasta frågan rörande förslagspriset å Kronans spanmål Riksdagens pröfning. Detta pris är af Kongl. Maj:t föreslaget till samma belopp, som allt sedan 1868 års riksdag varit antaget, eller två kronor 10 öre för kubikfoten, och enär dervid ej torde vara något att erinra, hemställer Utskottet

1:o att förslagspriset å Kronans spanmål må för nästkommande statsregleringsperiod oförändradt bibehållas vid två kronor 10 öre kubikfoten.

Utskottet öfvergår härefter till beräkningen af de

Ordinarie inkomsterna.

Bergverkstionden. Uti ofvan nämnda motion har Herr Nordenfelt föreslagit, att den skatt, som kallas bergverkstionde, måtte alldeles upphävas på sätt Kongl. Maj:ts proposition till 1872 års Riksdag närmare bestämmer, eller om detta förslag icke skulle af Riksdagen biträdas, att de bergverk, hvilka icke åtnjutit eller fortfarande åtnjuta något understöd från statsverket, måtte befrias från samma afgift, till stöd hvarför motionären hufvudsakligen anfört, att denna skatt, som beräknas inbringa 50,000 kronor om året, vore särdeles betungande och orättvis samt för bergverksnäringens utveckling menlig.

Med anledning häraf får Utskottet erinra, det Riksdagen år 1874, då enahanda yrkande senast framställdes, ej funnit detsamma böra till någon åtgärd föranleda, enär, efter hvad det statsrådsprotokoll öfver finansärenden, som fanns Kongl. Maj:ts då afgifna proposition rörande statsverkets tillstånd och behof bilagdt, utmärkte, framställning om ifrågasvarande tiondes afskaffande antagligen vore att i sammanhang med förslag från Kongl. Maj:t rörande grundskatternas afskrifning förvänta; och då vid det förhållande, att sistnämnda förslag ännu ej blifvit för Riksdagen framlagdt, frågan för det närvarande befinner sig i fullkomligt samma skick, som då Riksdagens ofvanberörda beslut rörande densamma meddelades, föranlätet Utskottet hemställa,

2:o att Herr Nordenfelts motion icke heller nu må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Vid de beräkningar af statsverkets ordinarie inkomster, som Kongl. Maj:t antagit, har Utskottet ej funnit något att erinra, hvadan Utskottet — hänvisande till den i Kongl. propositionen åt dessa frågor gifna utredning, samt hvad särskildt beträffar arrendemedlen, under anmärkande deraf, att denna inkomsttitels här nedan angifna belopp blifvit, i enlighet med hvad Kongl. Maj:t jemväl föreslagit, antaget under den förutsättning, att Kongl. Maj:ts proposition om hospitalsväsendets ordnande kommer att af Riksdagen bifallas — härmed föreslår,

3:o att statsverkets ordinarie inkomster måtte för år 1877 beräknas på följande sätt:

Ränta	4,501,500: —
Tionde	1,637,800: —

Transport 6,139,300: —

Transport	6,139,300: —
Arrendemedel	648,150: —
Bergverkstionde	50,000: —
Mantalspenningar	600,000: —
Bötesmedel	240,000: —
Kavalleriregementenas hästvakans-span- mål	293,282: 64.
Tillfälliga rotevakansafgifter	15,000: —
Vakansafgifter af nyroterad jord	110,000: —
Rotevakansafgifter af utsockne frälse- hemman i Halland	20,000: —
Vakansafgifter af bergslag	20,000: —
Trosspassevolansafgift	26,500: —
Båtsmansvakansafgift	65,000: —
Kontrollstämpelmedel	20,000: —
Fyr- och båkmedel	800,000: —
Telegrafmedel	1,330,000: —
Jernvägstrafikmedel	16,000,000: —
Skogsmedel	1,000,000: —
Extra uppbörd	222,767: 36.
Tillsammans kronor	27,600,000: —

Då emellertid Riksdagen, på sätt vid föregående riksmöten stundom egt rum, framdeles vid behandling af de särskilda utgiftsanslagen kan finna anledning fatta beslut, som inverka på inkomsternas beräkning och föranleda jemkningar i här föreslagna belopp, hemställer Utskottet,

4:o att det beslut, Riksdagen med anledning af förestående beräkning kommer att meddela, ej må utgöra hinder för Stats-Utskottet att framdeles, efter det de särskilda utgiftsanslagen blifvit till alla delar fastställda, få vidtaga den jemkning af en eller annan inkomsttittels belopp, som vid riksstatens uppgörande kan finnas nödig.

Det tillkommer ej Stats-Utskottet att i pröfning af de belopp, hvar- till statsverkets

extra ordinarie inkomster

kunna upptagas, ingå, hvarför Utskottet här endast vill anföra de summor, hvar till dessa inkomster i Kongl. propositionen finnas under benämningen »Bevillningar» upptagna, nemligen:

Tullmedel	21,000,000: —
Postmedel	4,300,000: —
Stämpelpappersmedel	2,200,000: —
Bränvinstillverkningsafgift	13,470,000: —
Hvitbetssockertillverkningsafgift	30,000: —

Tillsammans kronor 41,000,000: —

hvertill kommer allmän bevillning för år 1877 3,500,000: —

Summa kronor 44,500,000: —

Enligt förestående beräkning skulle statsinkomsterna komma att utgöra:

Ordinarie	27,600,000: —
Bevillningar	44,500,000: —

Tillsammans kronor 72,100,000: —

Och då riksstaten för innevarande år upptager:

Ordinarie inkomster	25,917,000: —
Bevillningar	41,590,000: —

Tillsammans kronor 67,507,000: —

så skulle, enligt förestående beräkningar, för nästa statsreglering uppkomma en förhöjning uti inkomsterna af 4,593,000: —

Stockholm den 4 Februari 1876.

På Stats-Utskottets vägnar:

CARL EKMAN.

Reservation:

vid mom. 2 (ang. väckt fråga om bergverkstiondens afskaffande) af Herr *L. Nordenfelt*: »Utskottet, som icke ens försökt att bestrida rättvisan af mitt förslag, har ansett lämpligt att uppskjuta frågan om berg-

verkstiondens upphörande till dess frågan om grundskatternas afskaffande ånyo kommer under Riksdagens pröfning, utan att likväl bjuda något annat skäl för sammanblandandet af dessa frågor, än det, att Kongl. Maj:t antagligen kommer att framlägga ny proposition i det förra ämnet på samma gång som angående det senare. Det är likvisst fyra år sedan Kongl. Maj:ts förra förslag i ämnet afgafs, och det kan dröja ännu många år innan frågan om grundskatternas afskaffande och den dermed sammankopplade frågan om antagande af ny härordning blifva afgjorda.

Under tiden fortgår den lagstadgade plundring, som staten låter verkställa genom upptagande af bergverkstionden, hvilken, såsom känt är, utgår med en tretiondedel af de ädla metaller, som tillverkas, oafsedt om tillverkningen går med vinst eller förlust, och oaktadt tillverkaren dessutom betalar bevillning för inkomst och för fastighet, utan den nedläggning deraf, som kommer jordbrukaren till del. Hvad beträffar Utskottets andra skäl för afslag, eller att samma förslag för två år sedan af Riksdagen afslogs, så vill jag endast erinra, att många nya ledamöter sedan dess inkommit i begge Kamrarna och att det är att hoppas, att Riksdagen för hvarje år må blifva rättvisare och klokare, än förut. Ifrågasvarande skatt har ingen afsevärd betydelse för statsverket, men för statens rättsmedvetande synes det mig nödigt, att den stora orättvisa, som genom denna skatt drabbar några få näringsidkare, skyndsamt afhjelpes.

Då likväl, sedan Utskottet icke velat ingå i pröfning af frågan, föga utsigt torde finnas, att vid denna riksdag få densamma afgjord i hela dess utsträckning, men ett erkännande från Riksdagens sida af den mest påtagliga och näringens utveckling hindrande orättvisan, nemligen emot de bergverk, hvilka aldrig åtnjutit något understöd eller bidrag från statsverket, synes kunna ske utan ringaste betänklighet, och derjemte torde påskynda frågans slutliga afgörande, föreslår jag

att Riksdagen ville medgifva befrielse från den så kallade bergverkstionden för alla de bergverk, hvilka icke åtnjutit något understöd eller bidrag från statsverket.

Statsverkets inkomster.

Ordinarie inkomster.	Beräknade inkomster enligt 1876 års riksstat.	Enligt räkenskaperna för				Kongl. Stats- kontorets förslag.	Kongl. Maj:ts nådiga propo- sition.	Stats-Utskottets förslag.
		år 1872.	år 1873.	år 1874.	Medium.			
Ränta	4,505,300	4,487,659	4,490,379	4,492,505	4,490,181	4,501,500	4,501,500	4,501,500
Tionde	1,625,900	1,620,527	1,623,850	1,637,789	1,627,389	1,637,800	1,637,800	1,637,800
Arrendemedel:								
Peningar	123,800	83,815	110,570	112,164	102,183	197,700	197,700	197,700
Spanmål	161,000 kft à 2 kr. 10 öre	338,100	386,609	394,439	394,831	450,450	450,450	214,500 kbft à 2 kr. 10 öre
Bergverkstionde	47,500	109,707	47,566	67,764	75,012	50,000	50,000	50,000
Mantalspenningar	580,000	577,674	593,605	602,996	591,425	600,000	600,000	600,000
Bötesmedel	200,000	222,091	256,089	298,651	258,944	240,000	240,000	240,000
Kavalleriregementenas hästvakansspanmål	139,658 kft 4 kr. à 2 kr. 10 ö.	293,282 64	331,208	339,689	355,499	293,282 64	293,282 64	139,658 kbft 4 kr. à 2 kr. 10 öre
Tillfälliga rotevakansafgifter	7,500	9,876	14,829	20,390	15,032	15,000	15,000	15,000
Vakansafgifter af nyroterad jord	98,000	96,722	112,379	124,223	111,108	110,000	110,000	110,000
Rotevakansafgift af utsockne fräsehemman i Halland	20,000	18,148	20,416	24,068	20,877	20,000	20,000	20,000
Vakansafgifter af bergslag	18,000	17,582	20,823	22,680	20,362	20,000	20,000	20,000
Trosspassevolansafgift	26,500	26,530	26,518	26,482	26,510	26,500	26,500	26,500
Båtsmansvakansafgift	60,000	62,474	65,606	77,286	68,455	65,000	65,000	65,000
Kontrollstämpelmedel	15,000	21,252	25,196	31,236	25,895	20,000	20,000	20,000
Fyr- och båkmedel	800,000	913,859	920,912	934,050	922,940	800,000	800,000	800,000
Telegrafmedel	1,330,000	1,007,507	1,157,284	1,268,945	1,144,579	1,330,000	1,330,000	1,330,000
Jernvägstrafikmedel	14,600,000	9,211,190	12,054,620	14,108,558	11,791,456	16,000,000	16,000,000	16,000,000
Skogsmedel	1,000,000	767,834	1,345,572	831,180	981,529	800,000	1,000,000	1,000,000
Extra uppbörd	228,117 36	144,387	105,024	142,220	130,544	243,317 36	222,767 36	222,767 36
Säger ordinarie inkomster	25,917,000	---	---	---	---	27,420,550	27,600,000	27,600,000
Extra ordinarie inkomster eller Bevillningar.								På framtida beslut beroende:
Tullmedel	20,000,000	19,305,448	23,941,202	29,442,252	24,229,634	20,000,000	21,000,000	21,000,000: —
Postmedel	3,850,000	2,796,309	3,169,318	3,682,063	3,215,897	4,300,000	4,300,000	4,300,000: —
Stämpelpappersmedel	1,750,000	1,527,521	1,988,047	2,219,471	1,911,680	2,000,000	2,200,000	2,200,000: —
Bränvinstillverkningsafgift	13,130,000	12,959,044	14,069,596	13,889,468	13,639,369	13,500,000	13,470,000	13,470,000: —
Hitbetssockertillverkningsafgift	60,000	---	35,361	63,593	---	30,000	30,000	30,000: —
Allmän bevillning	2,800,000	---	---	3,995,252	---	3,500,000	3,500,000	3,500,000: —
Säger extra ordinarie inkomster	41,590,000	---	---	---	---	43,330,000	44,500,000	Säger 44,500,000: —
Summa	67,507,000	---	---	---	---	70,750,550	72,100,000	44,500,000: — 27,600,000: — 72,100,000: —